

**Verjagen van grasetende
brandganzen kost vaak meer
dan het oplevert**

**Meer beheer, minder schade?
Met de toenemende
populatieomvang kunnen de
economische kosten van het
beheren van ganzen om
opbrengstverliezen te
minimaliseren groter zijn dan
de voordelen.**

Het verjagen van brandganzen van weilanden in Friesland, wat nu de praktijk is, kost bij de huidige aantallen ganzen waarschijnlijk meer dan het oplevert. Dat blijkt uit een modelstudie van de Universiteit Utrecht, Wageningen University & Research, de Universiteit van Amsterdam en het Nederlands Instituut voor Ecologie. De studie werd uitgevoerd in het kader van de Nederlandse bijdrage aan het Europese ganzenbeheer. Het wegjagen van ganzen lijkt alleen kosteneffectief als er minder ganzen in het gebied

zijn.

Brandganzen zijn beschermd. In Friesland verblijven er in de winter circa 500 000. De onderzoekers maakten een computermodel om inzicht te krijgen in wat vanuit economisch opzicht de meest optimale manier is om met de grasetende brandganzen om te gaan. Het model bootste de situatie in Friesland na, omdat daar in Nederland de meeste ganzen overwinteren.

In het model namen de onderzoekers onder andere mee hoeveel gras de ganzen eten, hoeveel opbrengst dat scheelt, hoe snel het gras groeit, wat de ganzen doen als ze verjaagd worden, hoeveel energie het de wegvliegende ganzen kost en wat de kosten zijn van het taxeren van de schade en van het verjagen. De onderzoekers gebruikten het model om te bekijken wat er gebeurt bij verschillende populatiegroottes van ganzen.

Uit het model blijkt dat verjagen zinvol is als er relatief weinig ganzen zijn, maar dat het beter is ganzen rustig te laten grazen, ook buiten de rustgebieden, als de populatie ganzen groter wordt. Niet alleen de kosten voor het taxeren van de schade nemen toe door de dieren te verjagen. Als de ganzen worden verjaagd, dan vliegen ze weg. Dat kost ze

energie, waardoor ze nog meer voedsel nodig hebben. En dat halen ze dan in nabijgelegen andere graslandpercelen.

Het model toont hoe complex de situatie is. Als er twee keer zoveel ganzen zijn, dan betekent dat niet automatisch dat boeren ook twee keer zoveel schade hebben, of dat de kosten van het verjagen van de ganzen twee keer zo groot worden. Dankzij dit model konden onderzoekers verschillende scenario's uittesten en inzicht krijgen in de verbanden tussen verschillende kosten en baten.

Meer informatie is te vinden in de publicatie;

'More management, less damage? With increasing population size, economic costs of managing geese to minimize yield losses may outweigh benefits' in Journal of Environmental Management.

bron: [Universiteit Utrecht](#), 17/01/2024,

De provincie Fryslân zet echter vraagtekens bij het onderzoek, dat aantoonde dat het niet altijd uit kan om brandganzen te verjagen. Een woordvoerder van de provincie zegt dat het nog niet duidelijk is of het theoretische onderzoek overeenkomt met de werkelijkheid in het veld.

"Wij moeten goed kijken in hoeverre het model overeenkomt met de werkelijke situatie. Maar dit wil niet zeggen dat wij de resultaten van dit onderzoek niet moeten en kunnen gebruiken. Er zijn aandachts- en aanknopingspunten ook voor het nieuwe beleid." Brandganzen mogen niet worden afgeschoten, want ze zijn beschermd. Het verjagen van de ganzen uit gebieden buiten de opvanggebieden wordt volgens de provincie in het onderzoek berekend op maximaal tien euro per verjaagactie. Het kost bijna niets, zegt de woordvoerder van de provincie.

Taxatiekosten

De onderzoekers zien in hun onderzoek echter niet alleen naar kosten die jagers maken om ganzen te verjagen. Dat zijn ook nog eens kosten die jagers normaal niet in rekening brengen. Taxatiekosten voor de schade en de landbouwschade zelf hebben ook een belangrijke rol in het onderzoek. Daar gaat de provincie in haar reactie niet op in.

Jan Teade Kooistra van LTO Noord, en zelf ook boer, verjaagt de ganzen momenteel iedere dag van zijn land. “De afgelopen dertig jaar is de populatie ganzen enorm toegenomen”, zegt hij.

Kooistra is het wel eens met de onderzoekers dat de ganzen meer energie en dus meer voedsel verbruiken als ze worden verjaagd. “Als je ze vaker verjaagt, zullen ze ook wel meer moeten eten. Ik denk wel dat dat klopt.”

“Maar ik zit niet in een gedooggebied. Als ik schadevergoeding wil, ben ik zelfs verplicht ze te verjagen. Dat moet ik ook aantonen en ik krijg 20 procent eigen risico. Ik doe mijn best om de schade te beperken, maar dat lukt ook maar beperkt. Je bent er niet de hele dag bij.”

Lees ook:

- [Brandganzen verjagen om landbouwschade te voorkomen kan niet meer uit](#)
- [Ganzenbeleid moet volgens experts op de schop: ‘robuuster’ opvanggebied](#)
- [Fryslân keert meeste vergoeding voor ganzenschade uit van alle provincies](#)

<https://youtu.be/aCRAUaHmo0U>